

Sydsidan

Ett informationsblad från Svenska Fjällklubben- Syd.

Augusti 2023

Redaktör: Johnny Nilsson. Mail: johnil@telia.com.

Hösten i antågande!

Efter en sommar som inleddes med hetta och slutade med riklig nederbörd kommer nu hösten. Hur den blir väderleksmässigt står ännu skrivet i stjärnorna men vi kan räkna med att den ger möjlighet till fina dagar för utomhusaktiviteter. Den 14:e oktober arrangerar vi en vandring på Romeleåsen som vi kallar "Vandra med styrelsen" Ett tillfälle att lära känna de som utgör styrelsen för sektion Syd och dryfta dina åsikter om vår verksamhet. Meningen är också att vi skall träffa medlemmar från STF:s verksamhet och lägga grunden till ett utbyte föreningarna emellan. Välkommen till en intressant dag på Romeleåsen.

Styrelsen sektion Syd 2023

Ordförande: Anders Holmgren. anders.holmgren55@gmail.com.

Vice ordförande och Redaktör: Johnny Nilsson. johnil@telia.com.

Sekreterare: Fredrik Fogelberg. fredrik.fogelberg@telia.com

Kassör: Torbjörn Nilsson. tobbeilund@telia.com.

Säkerhets- och medlemsfrågor: Jenny Lindström. levalivet-jl@outlook.com.

Suppelant. Jacob Sparre- jakobsparre26@gmail.com.

Nästa styrelsemöte:

Den 18:e eller 19:e september hos Anders

Aktivitetskalender 2023

Datum	Aktivitet	Plats	Ansvarig
4–10 september.	Fjällvecka.	Katterjaure.	Johnny
14 oktober.	Vandra med styrelsen.	Romeleåsen.	Anders
11 november.	Fjällnavigering.	Söderåsen.	Jenny
3 december.	Adventskaffe.	Helsingborg.	Jakob

Aktivitetsbanken

Här finns de idéer till aktiviteter som diskuteras inom styrelsen och här kan du också lämna dina förslag till aktiviteter genom att skicka ett mail till johnil@telia.com.

- En träff med utrustning som tema.
- En 2-dagars tur till Kosta-området i östra Småland.
- 2-dagars vandring på Store Mosse
- Föredrag om äldre fjällstugor.
- Vandring på Österlen från Haväng till Stenshuvud.

Fjällvecka 4 – 10 september

Varför inte avsluta sommaren med en fjällvecka i Katterjaurestugan tillsammans med goda fjällvänner. Gruppen som i september i höstas besökte stugan kan berätta om en riktig mysvecka där. Stugan är redan bokad och listan över intresserade har allt mer fyllts på. Men det finns plats för fler! Så tveka inte utan ta tillfället i akt och få en mysvecka i fjällen i början av september

När: Vecka 36 (4 – 10 september) 2023.

Var: Svenska Fjällklubbens stuga vid sjön Katterjaure.

Hur: Trevlig fjällvecka i goda vänners lag.

Information: För mer information kontakta Johnny Nilsson tel. 0706-25 58 90 eller mail johnil@telia.com.

Föranmälan: Icke bindande intresseanmälan emottas tacksamt till Johnny Nilsson tel. 0706-25 58 90 eller mail johnil@telia.com.

Höstens aktiviteter kommer att behandlas på nästa styrelsemöte och presenteras närmare i septembernumret av Sydsidan.

Fjällturism – på gott och ont!

Som medlem i Svenska Fjällklubben har förmodligen de flesta av oss vetskap om den något infekterade diskussion som pågår om STF:s fjällanläggningars framtid i fjällområdet omkring Sylmassivet i Jämtland.

STF har ett avtal med staten om markupplåtelse för fjällstugorna. Avtalet löper ut vid årsskiftet 2023-2024. Ett försök till omförhandling pågår. Fjällstationen Storulvån ingår inte i problemställningen. STF äger marken för fjällstationen.

Samebyarna i samma område motsätter sig att fjället får fortsätta användas som hittills. Problemet är att fjällturismen ökat i sådan omfattning att rennäringen påtagligt och bevisligen störs. Renar på fjället störs och flyttar till mindre bördiga områden pga förbipasserande, i numera, strid ström av fjällturister. Slaktvikten av renar har minskat påtagligt till följd av mindre och förändrade betesmarker, stress hos renarna pga de återkommande störningarna osv.

Utöver den utökade vandringsturismen har det dessutom tillkommit ett antal fjällupplevelsearrangemang med många deltagare, såsom flera fjällmaraton, terrängcykling, rid-leder, och diverse fjäll-event från utrustningstillverkare mm.

Fjällstationerna har också utvecklat sin verksamhet med exvis restaurangserveringar i stationen och till följd av detta, ökade transporter mm mm
Synbart är markslitaget och flera årliga fjällräddningsuppdrag är andra exempel på den ökade fjällturismen.

Trots våra egna erfarenheter, kunskaper om fjällvett och aktsamhet och försiktighet så räknas jag och Du till de många fjällturister som besöker fjällvärlden.

Det är förstås stärkande och hälsosamt att gå i fjällen, men vad kan vi som fjällklubbare göra i den situation som nu råder?

Avsikten med det skrivna är att anmäla en mycket välskriven och belysande artikel om problematiken. Författare är Karin Wallén. Hennes artikel på 11 sidor, finns i UTEMAGASINET nr 7-8 som finns i handeln just nu.

Rolf Nielsen

Ur Nisses minnesarkiv

Månadens läsning kommer från Nisse Persson som berättar historien om ett sportkök han aldrig glömmer. God läsning!

Stabilt stormkök

Ovanstående är en rubrik i Naturkompaniets senaste katalog "365". Den handlar om ett Trangiakök från 1978 och som fortfarande är i fullt bruk.

Artikeln påminner mig om en artikel jag skrev till Fjällklubbsnytt 1985 (nuvarande Fjället) och vårt eget "Meta-50". Följande är delvis citat från den artikeln.

Sommaren 1933 gjorde mina föräldrar en biltur till jämtlandsfjällen och behövde då något lätt och praktiskt att koka ägg och kaffe i. Valet föll på ett "Swiss Army Meta-50" kök. Efter turen blev köket undanställt och mer eller mindre bortglömt.

Ända till sommaren 1963, då min fru Laila och jag skulle iväg på vår första gemensamma fjällvandring. Jag råkade nämna att vi tänkte köpa ett "jägarkök", som jag hade använt vid min värnplikt några år tidigare vid FJS. Min mor påminde mig då om att ett liknande kök fanns i gömmorna och det var onödigt att skaffa ett nytt. Sagt och gjort. Meta-50 köket plockades fram från en hylla i "spiskammaren" och kom alltså till heders igen.

Köket eldades med Meta- eller Esbittabletter vilka puttades in genom en liten lucka via "tamojen". Man kunde alltså fylla på efterhand som elden falnade. Nackdelen med tableterna var att det smulades sönder i sin pappkartong och att de in tålde minsta tillstymmelse till fukt.

Efter hemkomsten från vår 20-milavandring som hade gett mersmak, började jag experimentera med annat bränsle. Jag skaffade istället en trangiabrännare för rödsprit och fann att denna var effektivare än tableterna.

Under vår första vandring var jag mycket influerad av min värnpliktstid och mycket av vår utrustning kom att likna den vi använde där. Således köpte vi ryggsäckar typ Haglöfs "jägarsäck, en rymlig och tålig säck, men ack så tung. Säckens ytterfickor var anpassade till en plastdunk (eller var det tvärtom) för rödsprit och som också användes av jägarförbanden. Jag införskaffade naturligtvis också två sådana (se bild). Nackdelen var, och det visste jag sedan tidigare, att locken hade en benägenhet att läcka. Det gick alltså inte att lägga ryggsäcken ner utan att få illaluktande rödsprit i ytterfickorna. När vi sedermera köpte nya ryggsäckar byttes dunkarna ut mot aluminiumflaskor.

Vårt Meta-50 har under åren varit en trogen följeslagare på alla fjällvandringar, scoutläger och cykelsemestrar. Det har också fått smaka på en del mer eller mindre lämpliga bränslen. Från början **meta-** eller **esbittabletter** och därefter **rödsprit**.

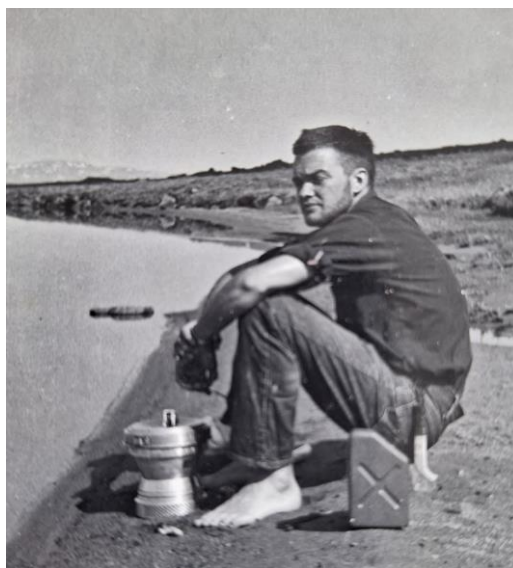
Under en vandring tog rödspriten slut, faktiskt enda gången, och vi fick då "låna" **blåsprit** av några hyggliga förbipasserande. Det tog tid och mycket möda att få bort soten efter den övningen.

Under en sarekvandring i sällskap med fyra av våra fjällvänner körde vi med **96-procent sprit**. Fyra liter för en veckotur. Utmärkt att elda med, gav ingen bismak om man spillde i kokkärlet eller på händerna (kunde ju slickas bort) och det värmdes ju också om man inte satte fyr på det. Fast då spädde vi först ut det med te och Strohrum.

Av våra barn, som var scouter och som givetvis visste allt om eldning, fick vi tips om att använda **etanol**. Effekten var som T-röd, med det sotade inte och gav heller inte någon bismak.

Det senaste bränslet vi nu använder är gas. Det är otroligt effektivt och lågan går ju att reglera. Vi har jämfört med ett liknande Trangiakök där vårt Meta-50 faktiskt var lite effektivare. Den enda åverkan på köket som behövde göras var ett hål i sidan för gasslangen. Både ventilen och slangens får plats i köket när det är ihoppackat.

Hur länge skall köket hålla? Det är nu 90 år gammalt och fortfarande still-going-strong. Det enda som saknas är läderremmen som håller ihop delarna när det är ihoppackat.

Nils Persson (bilden tagen härom året!)

Fjällmiljö – Fjällkunskaper – Fjällupplevelser

www.fjallklubben.se